

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet	Magyar Néprajz és Antropológia Intézet
1.4 Szakterület	Néprajz
1.5 Képzési szint	Alap
1.6 Szak / Képesítés	Néprajz

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLD1221 A kultúra térbeli tagolódása: kulturális zónák						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Pozsony Ferenc						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Szabó Árpád Tőhötöm						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	II.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	A Kö

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					50
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					43
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	119				
3.8 A félév össz-óraszám	175				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Számítógéppel, vetítővel és táblával felszerelt terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Számítógéppel, vetítővel és táblával felszerelt terem

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> A kultúra térbeli tagolódásának elméleti, fogalmi és módszertani vetületeinek interdiszciplináris felhasználása és alkalmazása A kultúra térbeli terjedésének szakszerű elemzése és értelmezése A regionális kultúrák, társadalmak kialakulásának dinamikus elemzése Egy-egy karakterisztikus vidék szakszerű behatárolása és elkülönítése
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> C.1. A kialakított fogalmi és a módszertani apparátus használata a különböző humán- és társadalomtudományokban C.2. A zonális kultúrák komplex elemzése és értelmezése C.4. A zonális kulturális jelenségek beazonosítása, elemzése, osztályozása lokális, regionális, nemzeti és globális összefüggésekben

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy ebvezeti a hallgatókat a kultúra térbeli tagolódásával foglalkozó néprajzi tudományos eredményekbe
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> Megismerjék a kultúra táji tagolódását alapvető formáló, alakító tényezőket. Cselekvően tudják hasznosítani a magyar, a hazai és az európai etnológia idevonatkozó eredményeit. Alkotó módon tudják megvizsgálni, elemzni, értelmezni egy-egy karakterisztikus táj alapvető kulturális, társadalmi sajátosságait.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A kultúra térbeli tagolódásának kutatása Európában	Előadás, kérdések, megbeszélések	
A kultúra tagolódása vizsgálatának szempontrendszerei	Előadás, kérdések, megbeszélések	
A magyar kultúra táji tagolódásának vizsgálata	Előadás, kérdések, megbeszélések	
A Dunántúl tájegységei	Előadás, kérdések, megbeszélések	
Felvidék tájegységei	Előadás, kérdések, megbeszélések	
Az Alföld tájai	Előadás, kérdések, megbeszélések	
A Tiszántúl tájai	Előadás, kérdések, megbeszélések	
A Partium és a Bánság tájegységei	Előadás, kérdések, megbeszélések	
Kalotaszeg tájai	Előadás, kérdések, megbeszélések	
Az erdélyi Mezőség	Előadás, kérdések, megbeszélések	
Dél-Erdély és Barcaság jellegzetességei	Előadás, kérdések, megbeszélések	
Székelyföld belső tagolódása	Előadás, kérdések, megbeszélések	
A gyimesi és a moldvai csángó magyarok	Előadás, kérdések, megbeszélések	
Befejezés: polgárosodás, modernizáció és a kultúra térbeli tagolódása	Előadás, kérdések,	

	megbeszélések	
Bibliográfia Balassa Iván 1989 A határainkon túli magyarok néprajza. Budapest Borsos Balázs 2011 A magyar népi kultúra regionális struktúrája I-II. MTA NI. Budapest Jankó János 1892 Kalotaszeg magyar népe. Budapest Kósa László 1991 Erdély néprajza. <i>Ethnographia</i> 3-4.197-211. 1991 Paraszti polgárosulás és a népi kultúra táji megoszlása Magyarországon. Debrecen Kósa László – Filep Antal 1983 A magyar nép táji-történeti tagolódása. Budapest Kós Károly dr. 1975 Tájak, falvak, hagyományok. Bukarest 1993 Néprajzi tájainkról. <i>Művelődés</i> XLII. 6-7. 58-61. 2000 A Mezőség néprajza I-II. Marosvásárhely Kós Károly – Szentimrei Judit – Nagy Jenő 1972 Kászoni székely népművészet. Bukarest 1974 Szilágysági magyar népművészet. Bukarest 1978 Kis-Küküllő vidéki magyar népművészet. Bukarest 1981 Moldvai csángó népművészet. Bukarest Kós Károly – Szentimrei Judit – Nagy Jenő – Halay Hajnal- Furu Árpád 2002 Torockói népművészet. Kolozsvár Magyar Zoltán 2011 A magyar népi kultúra régiói 2. Mérték Kiadó. Budapest Pozsony Ferenc 2000 Vázlat Erdély népi kultúrájáról. In: Bihari Zoltán (szerk.): <i>Magyarok a világban. Kárpát-medence.</i> Budapest, 431-444. 2013 A népi kultúra területi tagolódásának vizsgálata. <i>Acta Siculica</i> 2012-2013/571-580. Szabó Árpád Tőhötöm 2006 Tájak változatossága, hagyományok gazdagsága: népi kultúra Észak-Erdélyben. In: Horváth Gyula (szerk.): <i>Északnyugat-Erdély.</i> MTA Regionális Kutatások Központja. Pécs - Budapest, 399-411. 2009 Etnikumok, hagyományörző falvak. In: Horváth Gyula (szerk.): <i>Dél-Erdély és Bánság.</i> MTA Regionális Kutatások Központja. Pécs – Budapest, 430-443.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A szemináriumi témák megbeszélése, a feladatok elosztása. Visszakapcsolás, az első félévben tanultak felidézése. Szövegelemzés az etnográfus felelősségéről.	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
Bevezetés és pozícionálás. Honnan méri magukat a néprajzosok? Kelet és nyugat, adatok és elméletek között – elméleti irányok, módszertani elvek, iránykeresések a magyar néprajzban a II. világháborút követően.	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
A táji tagolódás és a néprajzi csoportok tanulmányozása az európai és a magyar néprajzban, ennek kapcsolata a kartográfiai módszerrel.	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
Az európai etnológia egyik legnagyobb vállalkozása: a néprajzi atlasz	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
Eszköz kutatás és munkafolyamatok, a kultúrmorfológiai és a történeti kutatás módszere és ennek jelentősége.	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
A szokáskutatás a néprajzban: előtörténet, irányzatok, megközelítések.	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
A tárgyak a néprajzi kutatásban: a tárgy mint reprezentatív terméktől, a szép tárgytól a használati eszközökhöz.	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
Mit jelöl és mire jó az életmód?	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
A faluból a városba: városnéprajz és munkáskultúra	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
A történelem kihívásai: a történészek, az antropológusok és a néprajzosok dialógusa.	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
A néprajz mint <i>identitástudomány</i> : identitás és ennek sajátos formája, az etnicitás	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
A kisebbségek kutatása: a romák (cigányok) a néprajzi kutatásban.	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
Turizmus, örökségesítés, kommodifikáció.	Bemutató szöveg alapján, kérdések, vita	
Lezárás: a képi nyelv. A fotóesszé bemutatása	Bemutató szöveg alapján,	

	kérdések, vita	
Könyvészet Kaschuba, Wolfgang: <i>Bevezetés az európai etnológiába</i> . Csokonai Kiadó, Debrecen, 2004. Kósa László: <i>A magyar néprajz tudománytörténete</i> . Osiris Kiadó, Budapest, 2001. Paládi-Kovács Attila: <i>Tárgyunk az időben. Néprajzi kihívások és válaszok</i> . Ethnica Kiadás, Debrecen		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

•
---

10. Értékelés

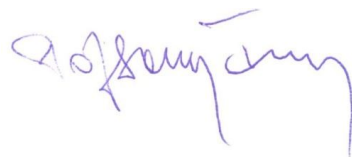
Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A tananyag ismerete, problematizáló bemutatása	Vizsga és kérdések az előadás során	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Az ismeretanyag elsajátítása	Szóbeli és írásbeli felmérés a szeminárium közben és végén	30%
	Problematizáló- és vitakészség	A diákok szemináriumi munkájának nyomon követése	20%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> Alapfogalmak, elemzési és értelmezési módszerek elsajátítása. Az európai és a magyar néprajztudomány eredményeinek cselekvő felhasználása. 			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

20.11.2018

Pozsony Ferenc

Szabó Árpád Tőhötöm

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

11.01.2019.....

